

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36019566	IES de Chapela	Redondela	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Xeoloxía e Ciencias Ambientais	2º Bac.	4	116

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	18
4.2. Materiais e recursos didácticos	20
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	20
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	20
6. Medidas de atención á diversidade	21
7.1. Concreción dos elementos transversais	21
7.2. Actividades complementarias	23
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	23
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	24
9. Outros apartados	24

1. Introducción

A presente programación didáctica, elaborada para a materia de Xeoloxía e Ciencias Ambientais de 2º de bacharelato ten como referencia o Decreto 157/2022, do 26 de setembro de 2022, polo que se establece o currículo do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

A materia de Xeoloxía e Ciencias Ambientais de 2º de bacharelato contribúe a través dos seus obxectivos, criterios de avaliación e contidos a un maior grao de desenvolvemento das competencias clave. Así, trabállanse as oito competencias clave a través de seis obxectivos propios, e que son a concreción dos descritores operativos para a etapa e que constitúen o eixe vertebrador do currículo. Deste xeito, a materia terá como finalidade que o alumnado poda continuar cara un futuro formativo e profesional.

Os alumnos e as alumnas deste curso presentan unha madurez que lles permite acadar uns obxectivos a través de contidos que completan os do curso anterior, tanto na xeoloxía como nas ciencias ambientais e que buscan concienciar, a través da evidencia científica, sobre a importancia da adopción dun modelo de desenvolvemento sostible.

Para a elaboración das unidades didácticas que desenvolverá a programación tívose como referencia un currículo que afonda nos coñecementos adquiridos na educación secundaria obrigatoria e no primeiro curso de bacharelato a través do estudo do interior terrestre e a tectónica de placas, os procesos xeomorfolóxicos, a mineraloxía e a petroloxía, ademais da dinámica das masas fluídas e os recursos no planeta.

Esta programación didáctica está pensada para ser levada á práctica no IES de Chapela. Un centro con aproximadamente 900 alumnos e alumnas, situado na localidade semiurbana de Chapela (7611 habitantes), pertencente ao concello de Redondela (30.000 habitantes) e próxima ao concello de Vigo (297.241). Oferta ensinanzas de varios niveis educativos [ESO, Bacharelato e FP] e recibe alumnado de varias localidades. A maior parte do alumnado de 2º de Bacharelato pertence á localidade de Chapela, inda que algúns deles son de Vigo, polo que teñen un perfil máis tranquilo en xeral que o do centro da cidade. O nivel socioeconómico e cultural é variado, sendo medio en xeral, inda que existen casos de familias desestruturadas, monoparentais e en risco de exclusión social.

Os rapaces e rapazas deste curso sitúanse na última etapa de operacións formais onde o individuo vólvese un ser reflexivo, capaz de aprender sistemas abstractos do pensamento que lle permiten usar a lóxica proposicional (inferencia obtida a partir de dúas premisas), o razoamento científico (pensamento hipotético-dedutivo), o razoamento combinatorio (busca de múltiples combinacións) e o razoamento proporcional (cálculo ou estimación de probabilidades) o que lle permite abordar os contidos desta materia, sempre e cando o proceso de ensino e aprendizaxe se axuste as súas necesidades.

Nesta materia de 2º de bacharelato existe só un grupo (A), composto de 8 alumnos. Non se atopan casos que precisen medidas concretas ou necesidades específicas de apoio educativo, porén das diferencias debidas aos diferentes ritmos e esilos de aprendizaxe. De calquera xeito, e para facilitar a realización de probas escritas tratarase de aplicar probas segundo o protocolo TDAH, porén do uso de cuestións que aparezan na ABAU. Por outro lado se contemplan explicación individualizadas, para acadar o nivel requerido para a citada proba de acceso á universidade.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Interpretar e transmitir con precisión información e datos extraídos de traballos científicos para analizar conceptos, procesos, métodos, experimentos ou resultados relacionados coas ciencias xeolóxicas e ambientais.	1-2	1	4	3	40	3		32

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX2 - Localizar e utilizar fontes fiables identificando, seleccionando e organizando información, avaliándoa criticamente e contrastando a súa veracidade, para resolver preguntas expostas de forma autónoma e crear contidos relacionados coas ciencias xeolóxicas e ambientais.	2-3	2	4	1	40	3		
OBX3 - Analizar criticamente resultados de traballos de investigación ou divulgación relacionados coas ciencias xeolóxicas e ambientais comprobando se seguen correctamente os pasos dos métodos científicos para avaliar a fiabilidade das súas conclusións.	2-3	2	2-4	1	40	3		
OBX4 - Expor e resolver problemas buscando e utilizando as estratexias adecuadas, analizando criticamente as solucións e reformulando o procedemento se fose necesario, para explicar fenómenos relacionados coas ciencias xeolóxicas e ambientais.	3		1-2	1-5	11		3	
OBX5 - Analizar os impactos de determinadas accións sobre o medio ambiente ou a dispoñibilidade de recursos a través de observacións de campo e de información en diferentes formatos e baseándose en fundamentos científicos para promover e adoptar estilos de vida compatibles co desenvolvemento sostible.	3		2-5	4	20	4	1	1
OBX6 - Identificar e analizar os elementos xeolóxicos do relevo a partir de observacións de campo ou de información en diferentes formatos para explicar fenómenos, reconstruír a historia xeolóxica, facer predicións e identificar posibles riscos xeolóxicos dunha zona determinada.	3	2	2-5	4	40	3	3	1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	A Xeoloxía e as Ciencias ambientais	Esta unidade é unha introdución, que achega ao alumnado ao coñecemento do traballo no eido da xeoloxía e as ciencias ambientais	7	8	X		
2	Orixe e estrutura interna da Terra	Partindo da formación da Terra, nesta unidade, se explicará a estrutura interna	7	8	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
2	Orixe e estrutura interna da Terra	baixo os modelos xeoestático e xeodinámico. Porén coñeceremos os métodos, directos e indirectos, de estudio do interior terrestre.	7	8	X		
3	A materia mineral	Nesta unidade se explicará a diferenza entre rocas, mineraloides e minerais. Centrándonos finalmente nestes últimos. Veremos a cristaloxénese, sistemas cristalinos, propiedades físicas, químicas e estruturais dos minerais. Finalmente veremos a clasificación, segundo o grupo aniónico e algúns dos usos dos minerais.	8	9	X		
4	Magmatismo e metamorfismo	Trataremos a formación, composición, evolución e consolidación dos diferentes tipos de magmas. Tamén se verán diferentes modos de clasificar as rocas magmáticas e os tipos de texturas e estruturas que estas poden presentar. Por outro lado, veremos os procesos, factores e límites do metamorfismo. Así mesmo os diferentes tipos de metamorfismo e as rochas que se forman en cada un deles, incluíndo a descrición estrutural e textural.	10	12	X		
5	Sedimentación e rocas sedimentarias	Veremos os tipos de sedimentación e os sedimentos. O proceso de diaxénese e as principais estruturas sedimentarias, describindo as características dos estratos, tanto internas como externas (estratos). Porén veremos as texturas das rocas sedimentarias e a clasificación das mesmas. Por último, veremos a formación de solos.	9	10	X		
6	A tectónica de placas	Veremos as teorías que levarían á Tectónica de placas. Describiremos as principais características da tectónica de placas e os tipos de bordes e formacións asociadas a cada un deles, así como os puntos quentes ou os rift intracontinentais. Asociándoos ao tipos de activade tectónica (vulcanismo e sismos) e aos procesos xeolóxicos (magmatismo ou metamorfismo). Veremos os modelos que explican o movemento da litosfera (correntes de convección e placa activa). Finalmente veremos o Ciclo de Wilson.	10	12		X	
7	Procesos xeolóxicos internos e os seus riscos	Unidade centrada nas enerxías que actúan nos PXI e as consecuencias destes. Describiremos brevemente as oroxenias do Fanerozoico. Trataremos o diastrofismo (pregamentos, diaclasas, fallas, cabalgamentos e mantos de corremento) e o diapirismo. Finalmente veremos os riscos asociados a estes procesos nomeados, prestando especial atención aos riscos	10	12		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
7	Procesos xeolóxicos internos e os seus riscos	volcánicos e sísmicos, e as medidas para minimalos.	10	12		X	
8	Procesos xeolóxicos externos e modelado do relevo	Veremos as diferentes formas de enerxía os AXE e os PXE, centrándonos nestes procesos (meteorización, erosión, transporte e sedimentación). Veremos os diferentes tipos de relevos (litolóxicos, estruturais e climáticos). Veremos diferentes tipos de xeomorfoloxía (glaciar, fluvial, kárstico, litoral e desértico), para rematar dando exemplos destes modelados en Galicia. Finalmente, veremos os riscos esóxenos (gravitacionais, inundacións, subterráneos e litorais), e as medidas para minimalos	9	11		X	
9	Mapas topográficos e xeolóxicos. Os cortes xeolóxicos e as historias xeolóxicas.	Este será unha unidade práctica, na que se verán os mapas e a elaboración de cortes xeolóxicos. Prestando especial atención á elaboración de historias xeolóxicas, usando os principios de estratigrafía, os tipos de discordancias, a importancia dos fósiles e os movementos dos océanos, en relación aos materiais dos estratos.	8	9		X	
10	A atmosfera e a contaminación atmosférica	Veremos a orixe e composición da atmosfera. As capas que a compoñen. As funcións da atmósfera e relación cos ciclos bioxeoquímicos. A dinámica da atmosfera. A relación da atmósfera e a climatoloxía. Finalmente veremos os tipos de contaminación e as súas consecuencias.	8	9		X	X
11	A hidrosfera e a contaminación das augas	Veremos a orixe e formación da hidrosfera. Distribución de augas e ciclo hidrolóxico. Imposracia da auga para os seres vivos. Augas oceánicas e continentais e a súa dinámica. Tipos de contaminantes e ás súas consecuencias.	7	8			X
12	Os recursos xeolóxicos.	Trataremos os diferentes tipos de recursos e os seus usos (minerais, enerxéticos,...). O uso racional dos recursos e a sustentabilidade. Trataremos algúns recursos de Galicia (xeolóxicos, hídricos, forestais, agrícolas e gandeiros).	7	8			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	A Xeoloxía e as Ciencias ambientais	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comunicar informacións ou opinións razoadas relacionadas cos saberes da xeoloxía e das ciencias ambientais, transmitíndoas de forma clara e rigorosa e utilizando o vocabulario e os formatos adecuados, como mapas (topográficos, hidrográficos, hidroxeolóxicos, xeolóxicos, de vexetación...), cortes, modelos, diagramas de fluxo ou outros e respondendo con precisión as cuestións que poidan xurdir durante a exposición.	Coñecer saberes da xeoloxía e das ciencias ambientais, transmitíndoas de forma clara e rigorosa e utilizando o vocabulario e os formatos adecuados, como mapas (topográficos, hidrográficos, hidroxeolóxicos, xeolóxicos, de vexetación...), cortes, modelos, diagramas de fluxo ou outros.	PE	66
CA1.4 - Expor e resolver cuestións e crear contidos relacionados cos saberes da xeoloxía e das ciencias ambientais localizando e citando fontes de forma adecuada, seleccionando, organizando e analizando criticamente a información.	Expor e resolver cuestións e crear contidos relacionados cos saberes da xeoloxía e das ciencias ambientais		
CA1.8 - Argumentar, utilizando exemplos concretos, sobre a contribución da ciencia á sociedade e o labor das persoas dedicadas a ela, destacando o papel da muller e entendendo a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución influída polo contexto político e social e polos recursos económicos.	Adaptación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA1.1 - Analizar criticamente conceptos e procesos relacionados cos saberes da xeoloxía e das ciencias ambientais seleccionando e interpretando información en diversos formatos, como mapas (topográficos, hidrográficos, hidroxeolóxicos, xeolóxicos, de vexetación...), cortes, modelos, diagramas de fluxo ou outros.	Entender conceptos e procesos relacionados cos saberes da xeoloxía e das ciencias ambientais seleccionando e interpretando información en diversos formatos, como mapas (topográficos, hidrográficos, hidroxeolóxicos, xeolóxicos, de vexetación...), cortes, modelos, diagramas de fluxo ou outros.	TI	34
CA1.3 - Realizar discusións científicas sobre aspectos relacionados cos saberes da xeoloxía e das ciencias ambientais considerando os puntos fortes e débiles de diferentes posturas de forma razoada e con actitude receptiva e respectuosa ante a opinión dos demais.	Realizar discusións científicas sobre aspectos relacionados cos saberes da xeoloxía e das ciencias ambientais		
CA1.5 - Contrastar e xustificar a veracidade de información relacionada cos saberes da xeoloxía e das ciencias ambientais utilizando fontes fiables, achegando datos e adoptando unha actitude crítica e escéptica cara a informacións sen unha base científica, como pseudociencias, teorías conspiradoras, crenzas infundadas, noticias falsas...	Adaptación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA1.6 - Avaliar a fiabilidade das conclusións dun traballo de investigación ou divulgación científica relacionado cos saberes da xeoloxía e das ciencias ambientais de acordo coa interpretación dos resultados obtidos.	Adaptación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A evolución histórica do saber científico: o avance da xeoloxía e as ciencias ambientais como labor colectivo, interdisciplinar e en continua construción.

Contidos

- O traballo xeolóxico e ambiental.
- Instrumentos para a utilización no campo e no laboratorio. Novas tecnoloxías na investigación xeolóxica e ambiental.
- Procura de información en institucións científicas: ferramentas dixitais, formatos de presentación de procesos, resultados e ideas.
- O patrimonio xeolóxico e ambiental en España e en Galicia: valoración da súa importancia e da conservación da xeodiversidade.
- O labor científico e as persoas dedicadas á ciencia: contribución ao desenvolvemento da xeoloxía e das ciencias ambientais e importancia social. O papel da muller.

UD	Título da UD	Duración
2	Orixe e estrutura interna da Terra	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Describir a estrutura interna da Terra interpretando e contrastando a información que achegan os diferentes métodos de estudo.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	PE	100

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- A estrutura interna da Terra.
- Métodos de estudo directos e indirectos.
- Estrutura interna da Terra: modelos xeoquímico e dinámico.

UD	Título da UD	Duración
3	A materia mineral	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Diferenciar a materia cristalina da materia amorfa comprendendo o proceso de cristalización e os principios básicos da cristalografía.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	PE	70
CA4.3 - Clasificar e identificar os principais minerais empregando un criterio químico-estrutural e as súas propiedades.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA4.4 - Explicar fenómenos relacionados cos saberes da mineraloxía a través da formulación e resolución de problemas buscando e utilizando as estratexias e recursos adecuados (diagramas, modelos, figuras...).	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.5 - Analizar criticamente a solución a un problema relacionado cos saberes da mineraloxía e reformular os procedementos utilizados ou conclusións se a devandita solución non fose viable ou ante novos datos achegados ou atopados con posterioridade.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA4.1 - Recoñecer a materia mineral analizando as características xerais dos minerais.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	TI	30

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Características xerais dos minerais. - Cristalografía. - Diferenza entre a materia cristalina e a materia amorfa. A cristalización. - Os elementos e as operacións de simetría. - Os sistemas cristalinos e as redes espaciais. As maclas. - As propiedades físicas dos minerais. - Clasificación químico-estrutural dos minerais: relación coas súas propiedades. - Diagramas de estabilidade mineral ou de fases dun ou dous compoñentes: condicións de formación e transformación de minerais. - Polimorfismo e isomorfismo. - Identificación dos minerais polas súas propiedades físicas: ferramentas de identificación (guías, claves, instrumentos, recursos tecnolóxicos...).

UD	Título da UD	Duración
4	Magmatismo e metamorfismo	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.2 - Describir a formación das rochas metamórficas recoñecendo os principios do metamorfismo.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	PE	70
CA5.4 - Clasificar as rochas ígneas, metamórficas e sedimentarias empregando criterios químicos, mineralóxicos, estruturais e/ou composiciónais.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA5.5 - Identificar a través de diferentes métodos as principais rochas mediante a súa mineraloxía, textura e orixe.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.6 - Explicar fenómenos relacionados cos saberes da petroloxía a través da formulación e resolución de problemas buscando e utilizando as estratexias e os recursos adecuados (diagramas, modelos, figuras...).	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA5.7 - Analizar criticamente a solución a un problema relacionado cos saberes da petroloxía e reformular os procedementos utilizados ou conclusións se a devandita solución non fose viable ou ante novos datos achegados ou atopados con posterioridade.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA5.1 - Comprender a orixe das rochas ígneas a través dos procesos magmáticos.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	TI	30
CA5.8 - Describir a formación e a evolución das rochas relacionando o magmatismo, o metamorfismo e a sedimentación coa teoría da tectónica de placas.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Características xerais da rochas. - Magmatismo e rochas ígneas. - Composición, propiedades, orixe e evolución do magma. - Principais tipos de texturas. - Clasificación das rochas ígneas: criterio químico e IUGS modal. - Estruturas de localización das rochas intrusivas. - Os produtos volcánicos. - Tipos de erupcións e de aparatos volcánicos. - Relación entre o magmatismo e a tectónica de placas. - Metamorfismo e rochas metamórficas. - Os límites e factores do metamorfismo. - Tipos de metamorfismo: rexional, de contacto e dinámico. - Minerais índice, grao e facies metamórficas. - Principais tipos de texturas. - Clasificación das rochas metamórficas: foliadas e non foliadas. Protolito, textura, mineraloxía e tipo de metamorfismo no que se forman. - Relación entre o metamorfismo e a tectónica de placas. - Identificación das rochas polas súas características: ferramentas de identificación (guías, claves, instrumentos, recursos tecnolóxicos...).

UD	Título da UD	Duración
5	Sedimentación e rocas sedimentarias	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Describir os procesos edafoxenéticos identificando as características dos solos.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	PE	70
CA5.3 - Explicar a orixe das rochas sedimentarias relacionando os procesos e os ambientes sedimentarios.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA5.5 - Identificar a través de diferentes métodos as principais rochas mediante a súa mineraloxía, textura e orixe.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA5.7 - Analizar criticamente a solución a un problema relacionado cos saberes da petroloxía e reformular os procedementos utilizados ou conclusións se a devandita solución non fose viable ou ante novos datos achegados ou atopados con posterioridade.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA5.8 - Describir a formación e a evolución das rochas relacionando o magmatismo, o metamorfismo e a sedimentación coa teoría da tectónica de placas.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA3.3 - Recoñecer os solos de Galicia seleccionando e interpretando información en ferramentas dixitais, mapas e imaxes.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	TI	30
CA5.4 - Clasificar as rochas ígneas, metamórficas e sedimentarias empregando criterios químicos, mineralóxicos, estruturais e/ou composiciónais.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA5.6 - Explicar fenómenos relacionados cos saberes da petroloxía a través da formulación e resolución de problemas buscando e utilizando as estratexias e os recursos adecuados (diagramas, modelos, figuras...).	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Edafoloxía. - Factores que inflúen na formación e na evolución dun solo. - Compoñentes, horizontes, perfil e propiedades dos solos. - Solos característicos en Galicia. - Características xerais das rochas. - Sedimentación e rochas sedimentarias. - Tipos de sedimentación e de sedimentos. A estratificación.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Etapas e procesos da diaxénese. - Características básicas dos medios sedimentarios e principais estruturas sedimentarias. - Principais tipos de texturas. - Clasificación das rochas sedimentarias: detríticas, bioquímicas e químicas. - A formación do carbón, do petróleo e do gas natural. - Relación entre os procesos sedimentarios e a tectónica de placas. - Identificación das rochas polas súas características: ferramentas de identificación (guías, claves, instrumentos, recursos tecnolóxicos...).

UD	Título da UD	Duración
6	A tectónica de placas	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Valorar os avances tecnolóxicos e científicos que permitiron chegar á teoría da tectónica de placas integrando as probas que a avalan.	Adaptación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	PE	100
CA2.3 - Explicar as principais estruturas xeolóxicas derivadas da tectónica de placas relacionándoas cos bordos e zonas de intraplaca e as causas que explican o movemento.	Adaptación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA2.4 - Recoñecer a influencia do ciclo de Wilson sobre a disposición dos continentes e os principais episodios oroxénicos a través de mapas xeolóxicos, modelos ou figuras.	Adaptación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A teoría da tectónica de placas. - Da deriva continental á tectónica de placas. Distribución da sismicidade e do vulcanismo na Terra, paleomagnetismo e expansión do fondo oceánico. - A litosfera. Distribución e movemento das placas tectónicas. - Bordos construtivos. Rifts continentais. As dorsais. Estrutura e orixe da litosfera oceánica. - Bordos destrutivos. Zonas de subducción, foxas oceánicas, prisma de acreción, arcos insulares, cuncas sedimentarias, oróxenos de tipo andino e de colisión. - Bordos transformantes. - Procesos xeolóxicos nas zonas de intraplaca. Os puntos quentes. - O ciclo de Wilson: influencia na disposición dos continentes e nos principais episodios oroxénicos.

UD	Título da UD	Duración
7	Procesos xeolóxicos internos e os seus riscos	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Clasificar pregamentos e fallas identificando os seus elementos xeométricos e a relación entre o esforzo e a deformación que os producen.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	PE	100
CA2.6 - Realizar predicións sobre riscos xeolóxicos internos nunha área determinada analizando a influencia de diferentes factores sobre eles e propor accións para previr ou minimizar os seus posibles efectos negativos.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A teoría da tectónica de placas. - Convección e dinámica terrestre. Modelos que explican o movemento. - As deformacións das rochas: elásticas, plásticas e fráxiles. Relación coas forzas que actúan sobre elas e con outros factores. - Elementos xeométricos e clasificación de pregamentos e fallas. Cabalgamentos e mantos de corremento. - Os riscos xeolóxicos internos e a súa relación coas actividades humanas. - Volcáns, terremotos e diapiros. - Medidas de predición, prevención e corrección. A rede de vixilancia sísmica e volcánica.

UD	Título da UD	Duración
8	Procesos xeolóxicos externos e modelado do relevo	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Explicar a acción xeomorfolóxica dos axentes xeolóxicos externos a través dos mecanismos de erosión, transporte e sedimentación que xeran cada un deles.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	PE	70
CA3.5 - Comprender a modelaxe do relevo identificando os factores condicionantes, procesos e formas xeomorfolóxicas características de cada medio.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.7 - Realizar predicións sobre riscos xeolóxicos externos nunha área determinada analizando a influencia de diferentes factores sobre eles e propor accións para previr ou minimizar os seus posibles efectos negativos.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA3.1 - Comprender os diferentes tipos de meteorización analizando a influencia dos factores condicionantes.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	TI	30
CA3.6 - Investigar sobre a xeomorfoloxía de Galicia relacionando os axentes xeolóxicos e a modelaxe do relevo próximo.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A meteorización. - Tipos. - Os factores condicionantes. - Edafoloxía. - A erosión, mecanismos de transporte e sedimentación. - A acción xeomorfolóxica dos axentes xeolóxicos externos. - A modelaxe do relevo. - Factores condicionantes. - Xeomorfoloxía glacial e periglacial, fluvial, árida e litoral. - Relevos litolóxicos e estruturais. - Xeomorfoloxía de Galicia. - Os riscos xeolóxicos externos e a súa relación coas actividades humanas. - Movementos de ladeira, inundacións, subsidencias e colapsos. - Medidas de predición, prevención e corrección.

UD	Título da UD	Duración
9	Mapas topográficos e xeolóxicos. Os cortes xeolóxicos e as historias xeolóxicas.	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Deducir e explicar a historia xeolóxica dunha área determinada identificando e analizando os seus elementos xeolóxicos a partir de información en diferentes formatos (fotografías, cortes, mapas xeolóxicos...) e empregando os principios xeolóxicos básicos, a escala de tempo xeolóxico, discontinuidades estratigráficas e o contido paleontolóxico.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	TI	100

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O traballo xeolóxico e ambiental. - Fontes de información xeolóxica e ambiental (mapas, cortes, fotografías aéreas, textos, posicionamento e imaxes de satélite, diagramas de fluxo...): procura, recoñecemento, utilización e interpretación. - Ferramentas de representación da información xeolóxica e ambiental: columna estratigráfica, corte, mapa, diagrama de fluxo...

UD	Título da UD	Duración
10	A atmosfera e a contaminación atmosférica	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.2 - Explicar a dinámica da atmosfera e da hidrosfera a través de figuras e/ou diagramas.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	PE	70
CA6.4 - Analizar os principais procesos de contaminación do aire e da auga describindo as súas causas e as súas consecuencias sobre o medio ambiente.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA6.6 - Argumentar que os avances científicos e tecnolóxicos permiten mellorar a calidade do aire e da auga.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA6.7 - Relacionar o impacto da explotación de determinados recursos coa deterioración ambiental argumentando sobre a importancia do seu consumo e o aproveitamento responsable.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA6.1 - Identificar a composición, estrutura e funcións da atmosfera e da hidrosfera relacionándoas coa súa importancia para a orixe e a evolución da vida.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	TI	30

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A atmosfera.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Composición e estrutura. - Os movementos de convección e dinámica global. - Funcións e importancia para os seres vivos. - Contaminación atmosférica e hídrica. - As fontes e os tipos de contaminantes do aire e da auga. - Causas e efectos dalgúns procesos: smog, chuvia ácida, burato da capa de ozono, cambio climático, eutrofización e contaminación e sobreexplotación de acuíferos.

UD	Título da UD	Duración
11	A hidrosfera e a contaminación das augas	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.2 - Explicar a dinámica da atmosfera e da hidrosfera a través de figuras e/ou diagramas.	Adaptación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	PE	70
CA6.3 - Recoñecer a distribución da auga na Terra relacionándoa co ciclo hidrolóxico.	Adaptación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA6.4 - Analizar os principais procesos de contaminación do aire e da auga describindo as súas causas e as súas consecuencias sobre o medio ambiente.	Adaptación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA6.5 - Comprender a dinámica hídrica das augas subterráneas analizando a hidroxeoloxía dos acuíferos e describindo os impactos do seu uso e a explotación sostible.	Adaptación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA6.6 - Argumentar que os avances científicos e tecnolóxicos permiten mellorar a calidade do aire e da auga.	Adaptación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA6.1 - Identificar a composición, estrutura e funcións da atmosfera e da hidrosfera relacionándoa coa súa importancia para a orixe e a evolución da vida.	Adaptación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	TI	30
CA6.7 - Relacionar o impacto da explotación de determinados recursos coa deterioración ambiental argumentando sobre a importancia do seu consumo e o aproveitamento responsable.	Adaptación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A hidrosfera.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O ciclo hidrolóxico e a distribución da auga na Terra. - As correntes oceánicas superficiais e profundas. - Funcións e importancia para os seres vivos. - Contaminación atmosférica e hídrica. - As fontes e os tipos de contaminantes do aire e da auga. - Causas e efectos dalgúns procesos: smog, chuvia ácida, burato da capa de ozono, cambio climático, eutrofización e contaminación e sobreexplotación de acuíferos.

UD	Título da UD	Duración
12	Os recursos xeolóxicos.	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA7.1 - Recoñecer a utilidade que teñen os recursos xeolóxicos a través das súas aplicacións na vida cotiá.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	PE	70
CA7.3 - Describir a importancia dos recursos hídricos valorando a súa explotación, tratamento eficaz e xestión sostible.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA7.4 - Identificar os recursos da biosfera relacionándoos coas súas aplicacións na vida cotiá.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA7.6 - Relacionar o impacto da explotación de determinados recursos coa deterioración ambiental e social argumentando sobre a importancia da súa extracción, uso e aproveitamento responsables.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA7.7 - Argumentar a importancia da prevención e xestión dos residuos valorando a súa diminución, valorización, transformación e eliminación e recoñecendo as limitacións do medio ambiente como o seu sumidoiro natural.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		
CA7.2 - Investigar os recursos xeolóxicos de Galicia relacionando os minerais e as rochas do territorio co seu interese económico e empregando ferramentas dixitais ou outras fontes.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.	TI	30
CA7.5 - Promover e adoptar hábitos de vida sostibles a partir da análise dos diferentes tipos de recursos xeolóxicos e da biosfera analizando e valorando os seus posibles usos.	Adapatación do criterio segundo as características concretas do alumnado e a situación tras a súa avaliación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Os recursos xeolóxicos e as súas aplicacións na vida cotiá.

Contidos

- Recurso, xacemento, reserva, lei, mena e ganga.
- Minerais metálicos e non metálicos. As rochas industriais e ornamentais.
- Recursos enerxéticos: carbón, petróleo, gas natural e uranio.
- A explotación de rochas, minerais e recursos enerxéticos da xeosfera: tipos e avaliación do seu impacto ambiental.
- Os recursos xeolóxicos en Galicia.
- Os recursos hídricos: abundancia relativa, explotación, usos e importancia do tratamento eficaz das augas para a súa xestión sostible.
- Os recursos da biosfera e as súas aplicacións da vida cotiá: o solo, recursos forestais, agrícolas e gandeiros.
- Os impactos ambientais e sociais da explotación dos recursos.
- Importancia da súa extracción, do seu uso e do seu consumo responsables, de acordo coa súa taxa de renovación e interese económico e coa capacidade de absorción e xestión sostible dos seus residuos.
- Medidas preventivas, correctoras e compensatorias.
- Os residuos.
- Concepto e diferentes criterios de clasificación.
- Prevención e xestión: importancia e obxectivos (diminución, valorización, transformación e eliminación).
- O medio ambiente como sumidoiro natural de residuos e as súas limitacións.

4.1. Concrecións metodolóxicas

No bacharelato, dadas as características do alumnado en canto á súa madurez intelectual, é posible aumentar a autonomía na aprendizaxe respecto a cursos anteriores. Dita autonomía non significa que os estudantes traballen unicamente de xeito individual, senón que poderán facelo en pequenos grupos, desenvolvendo actitudes de cooperación entre eles.

As propostas pedagóxicas elaboraranse tendo en conta a atención á diversidade e os diferentes ritmos de aprendizaxe. A metodoloxía didáctica será activa, promovendo a aprendizaxe construtiva e favorecendo a capacidade de aprender por si mesmos, fomentando o traballo cooperativo e aplicando os métodos apropiados de investigación, incidindo na relación dos contidos teóricos coas súas aplicacións prácticas. É por iso que se empregarán estratexias didácticas variadas, que combinen as estratexias expositivas acompañadas de actividades de aplicación e as estratexias de indagación.

PRINCIPIOS PEDAGÓXICOS

No proceso de ensino e aprendizaxe, serán os seguintes:

1º: Aprendizaxe significativa: partindo dos coñecementos previos, os alumnos e alumnas deben ser capaces de aprender a aprender, adquirindo unha serie de coñecementos, habilidades e actitudes para poder establecer relacións entre a materia e a súa propia realidade.

2º: Aprendizaxe funcional: os novos contidos deberán ser aplicados en diferentes contextos cando os alumnos e as alumnas o precisen.

3º: Aprendizaxe cooperativa: traballar a materia en grupo, no laboratorio, no desenvolvemento de proxectos de investigación ou mediante debates, favorecerá o interese pola mesma e axuda ao alumnado no seu perfeccionamento persoal e social.

4º: Aprendizaxe mediante o emprego das TIC: coa utilización de Internet, de vídeos divulgativos e do encerado dixital, que será utilizado como recurso.

Baseándonos no anterior, e coa fin de acadar os obxectivos, levaranse a cabo as seguintes estratexias metodolóxicas:

- Crear na aula un clima que favoreza as aprendizaxes significativas, que desenvolva o interese pola materia e os seus estudos posteriores, e que permita a comunicación e o intercambio de saberes e experiencias como base para o desenvolvemento integral do alumnado.
- Propiciar a construción dunha imaxe da ciencia, e en particular da xeoloxía e as ciencias ambientais, non estática, entendendo que a provisionalidade das súas conclusións e teorías é unha das súas características fundamentais.
- Ter en conta as ideas previas do alumnado para o deseño e a secuencia de actividades, e facilitar a construción de aprendizaxes cooperativas que propicien o cambio conceptual, metodolóxico e actitudinal.
- Dotar ao alumnado de ferramentas que lle permitan iniciarse nos métodos de investigación mediante a preparación de actividades nas que un dos obxectivos sexa o desenvolvemento de procedementos, facendo especial fincapé nas actividades prácticas de laboratorio.
- Propoñer actividades que poñan de manifesto a correlación entre os fenómenos estudados na aula e os da vida cotiá, mediante a análise de situacións concretas, comentarios de novas de actualidade ou realizando saídas didácticas (centros de investigación, itinerarios xeolóxicos, etc.) combinadas con informes ou traballos específicos utilizando diferentes formatos.
- Favorecer o uso das tecnoloxías da información e a comunicación valorando a súa importancia na sociedade actual e propiciando a súa integración na aula.

TIPOS DE ACTIVIDADES

Realizaranse actividades diversas de acordo coa seguinte secuencia didáctica:

- Actividades de iniciación: necesarias para coñecer as ideas previas do alumnado sobre os contidos que se van tratar con posterioridade; para que os alumnos e alumnas recorden coñecementos e comprobén que estes deben ser ampliados e transformados e para dispoñelos favorablemente para a aprendizaxe.
- Actividades de desenvolvemento e estruturación: serven para que o alumnado tome contacto, poña en práctica e asimile os contidos, compare os coñecementos anteriores cos novos e para que incorpore os novos contidos á súa experiencia persoal.
- Actividades de aplicación e afondamento: necesarias para que os estudantes amplíen e apliquen as novas situacións e contextos aos coñecementos adquiridos.
- Actividades de consolidación e síntese: para dar solidez e firmeza ao aprendido.
- Actividades de reforzo: para aqueles estudantes que non teñan un progreso agardado.
- Actividades específicas de avaliación: que serven para comprobar o grao de aprendizaxe logrado polos alumnos e alumnas e para detectar erros, inexactitudes e dificultades nos coñecementos adquiridos e para reforzar aprendizaxes

DESENVOLVEMENTO DAS UNIDADES

O fío condutor que se seguirá á hora de desenvolver as distintas unidades didácticas será o seguinte:

- Introdución á unidade didáctica.
- Análise dos coñecementos previos do alumnado.
- Desenvolvemento da unidade a través de diferentes tarefas e actividades.
- Resumo e síntese dos contidos da unidade.

TIPOS DE AGRUPAMENTOS

As diversas formas de agrupamento que se utilizarán, divídense en tres tipos:

- Gran grupo.
- Equipos de traballo cooperativo (por parellas ou máis)
- Traballo individual.

CONTRIBUCIÓN A PLANS E PROXECTOS

Preténdese realizar unha adecuada contribución ao Plan Lector do Centro, coa proposta de lectura voluntaria de distintos libros ou capítulos relacionados coa materia, así como coa lecturas de artigos xornalísticos e textos do libro do alumno. Así mesmo, contribuírase ao Plan TIC coa utilización de diferentes recursos (proxección de vídeos, simulacións, presentacións, avaliacións interactivas, kahoots...).

A materia tamén deberá contribuír a outros plans incluídos no Proxecto Educativo do centro como o Plan de Actividades do Departamento de Orientación, o Plan de Acción Titorial, o Plan de Atención á Diversidade ou o Proxecto Lingüístico de Centro, tendo presente en todo momento a Programación Xeral Anual que se redactou ao inicio de curso.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Apuntamentos de elaboración polo docente
Aula virtual da materia
Boletíns de actividades de elaboración do docente
Dotación da aula (proxector, lousa dixital, tradicional, pupitres...)
Aula de informática

Os apuntamentos están elaborados seguindo as indicacións do currículo do Real Decreto 157/2022 e as indicacións da CIUG, para a superación das probas da ABAU.

OS boletíns serán deseñados tendo en conta os materiais que se traballan na aula e, por suposto, poñendo exemplos de preguntas de ABAU.

A AV da materia terá todos os apuntamentos, exercicios propostos, exames de ABAU e instrucións da mesma. Así mesmo se proporcionará o solucionario das cuestións propostas. Todo isto para facilitar o amplo traballo ao que está exposto o alumnado neste curso.

O uso da aula de informática será eventual, para a realización de traballos en grupo ou a busca de información de temas relacionados coa xeoloxía e as ciencias ambientais.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao inicio do curso farase unha proba para coñecer o nivel do alumnado e tras esta, farase unha posta en común, durante o proceso de avaliación inicial. O significado desta proba non é avaliar ao alumnado, senón a busca de posibles necesidades específicas de apoio educativo entre o alumnado.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	7	7	8	10	9	10	10	9	8	8
Proba escrita	66	100	70	70	70	100	100	70	0	70
Táboa de indicadores	34	0	30	30	30	0	0	30	100	30

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	7	7	100
Proba escrita	70	70	72

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	7	7	100
Táboa de indicadores	30	30	28

Criterios de cualificación:

Nesta materia a avaliación farase tendo en conta o desempeño en probas escritas e o traballo na aula e na casa, mediante a elaboración de boletíns específicos para cada unidade didáctica.

Deste xeito, faremos unha proba escrita cada unha ou dúas unidades, en función da extensión de cada unha delas, nunca sendo menos de dúas probas por avaliación. O peso total das probas escritas dentro de cada avaliación será do 70%. A puntuación mínima para poder facer media nas probas escritas será de 3,5 puntos.

O traballo na aula e na casa, ponderará un 30%. Este se acada coa correcta elaboración e a entrega en forma e prazo dos boletíns de cada unidade didáctica. A puntuación mínima para poder facer media nos boletíns será de 5 puntos.

Criterios de recuperación:

Dentro dunha avaliación, os alumnos que non acaden o mínimo necesario para facer media nas probas escritas, deberán repetir dita proba. Do mesmo xeito, será preciso que se acade a puntuación mínima nos boletíns, de non ser así deberán repetir as actividades que o docente indique ao alumnado, para acadar dita puntuación en cada boletín.

Cando un alumno non acada cualificación positiva nunha avaliación, terá unha proba de recuperación ao inicio da seguinte, na que deberán obter 5 puntos para dar por superada dita avaliación.

Se tras a avaliación ordinaria da terceira avaliación, algún alumno ten a totalidade ou parte da materia por recuperar, deberá facer unha proba escrita cos C.A. e contidos non superados. O docente informará a cada alumno dos elementos concretos dos que tratará a súa proba, coa finalidade de adaptala ás necesidades de cada un deles.

6. Medidas de atención á diversidade

Neste grupo de oito alumnos non hai necesidades específicas de apoio educativo (NEAE) detectadas en cursos anteriores nin na avaliación inicial deste curso.

De calquera xeito, a observación na aula amosa necesidades específicas, que poden ir xurdindo en relación con conceptos concretos ou ben de situacións puntuais.

Para estes casos, está previsto a elaboración de actividades de reforzo, explicacións individualizadas e adaptación das probas, en función das necesidades concretas do alumnado, xa sexa de modo permanente ou ben de forma puntual.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión da lectura	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.5 - Emprendemento social e empresarial	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Creatividade	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12
ET.1 - Comprensión da lectura	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial	X	X	X	X
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X	X
ET.9 - Creatividade	X	X	X	X

Observacións:

Ao longo de todo o curso promoverase de maneira transversal a igualdade entre mulleres e homes, a formación estética, a educación para a sostibilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais.

Do mesmo xeito, promoverase a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.

Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como os que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Saída á Senda Verde	Roteiro	X		

Observacións:

Esta saída é nun roteiro próximo ao Centro, polo que se accede a el andando. Podendo traballar a educación viaria. Nel nos cruzaremos con peregrinos, cos que intercambiaremos impresións, xa que este roteiro está cruzado polo Camilo de Santiago. No roteiro poderán ver patrimonio xeolóxico e ambiental e fomentaremos a actividade física.

Esta actividade é transversal, xa que xorde da interacción dos Departamentos de EF e BeX.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Adecuación da temporalización do nivel de dificultade ás necesidades do alumnado
Metodoloxía empregada
Participación activa de todo o alumnado e adecuación ás necesidades do alumnado
Utilización de diferentes estratexias metodolóxicas, en función dos contidos das unidades didácticas e as necesidades do alumnado
Utilización de diferentes instrumentos de avaliación
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Estudo da utilidade dos recursos empregados, así como a necesidade de incorporar novos recursos
Medidas de atención á diversidade
Valoración das cualificacións dos alumnos NEAE ou con necesidades de reforzo
Clima de traballo na aula
Aplicación de medidas recollidas no NOF e traballo coas familias, de ser preciso
Traballar nun entorno de respecto e asertividade
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Realización de reunións co equipo docente e comunicacións fora das reunións

Descrición:

Estes indicadores de logro pretenden avaliar aspectos como a adecuación da proposta educativa ás características do grupo, a idoneidade das metodoloxías empregadas en cada momento, o grao de participación de alumnado e familias no proceso de ensino ou a adecuada resposta ás necesidades específicas do alumnado

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A principal referencia da que se disporá para este procedemento de seguimento e autoavaliación será a temporalización definida ao inicio do curso, debéndose analizar de xeito periódico se o programado se corresponde coas necesidades do alumnado, de modo que o desenvolvemento das unidades didácticas siga o calendario previsto. O documento elaborado para levar dito seguimento constituirase como un caderno de traballo na aula. Neste caderno do profesor, reflectirase o desenvolvemento efectivo das sesións, facendo fincapé no aproveitamento destas e dos recursos dispoñibles.

Ademais, nas reunións do departamento de Bioloxía e Xeoloxía analizarase o grao de consecución dos criterios de avaliación das materias e constarán en actas as posibles modificacións e/ou propostas de mellora. Xunto con estas reflexións e acordos tomados polos membros do departamento, a memoria final de curso será tamén un instrumento para concretar as incidencias e boas prácticas en relación á programación.

Con todos estes datos o profesorado do departamento chegará a acordos e realizará todas as modificacións necesarias, que se deberán incluír nas programacións didácticas dos cursos correspondentes.

9. Outros apartados